

**BANKA
SLOVENIJE**
EVROSISTEM

Slovenska 35
1505 Ljubljana
Slovenija
Tel.: 01 47 19 000
Telex: 31214 BS LJB SI
Fax: 01 25 15 51

Jelenc Vukobrat

Republika Slovenija
Državni svet
Mitja Bervar
predsednik
Šubičeva 4

1000 Ljubljana

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	29-07-2013
Šifra:	400-01115-2114
Povezava:	020-10115-41
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratika:	

Oznaka: 26.00-0226/13/BB
Datum: 25. 7. 2013

Spoštovani!

V zvezi s sklepom z dne 12. 6. 2013, s katerim Državni svet Banki Slovenije predlaga, da preuči vprašanji dveh državnih svetnikov v zvezi z izvajanjem nadzora izvrševanja 101. člena Zakona o izvršbi iz zavarovanju (ZIZ) in nanju odgovori, vam sporočamo naslednje.

Banka Slovenije, kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, nima zakonskega pooblastila za neposredni nadzor nad izvajanjem določb ZIZ. Določba prvega odstavka 43. člena Zakona o Banki Slovenije (ZBS-1), na katerega se v sklepu sklicujete, namreč Banki Slovenije ne daje pravne podlage za izvajanje nadzora nad izvajanjem določb ZIZ. Res je, da v skladu s tem členom Banka Slovenije v okviru svojih pristojnosti z nadzorom bank in hranilnic ter drugih oseb v skladu z zakonom preverja izvajanje določb tega **in drugih zakonov** ter na njihovi podlagi izdanih predpisov ter ukrepov, vendar področna zakonodaja (v tem kontekstu ZIZ) izvedbenega pooblastila (tako z vidika nadzora kot z vidika morebitnih postopkov o prekršku) Banki Slovenije ne daje (kot je to npr. urejeno v 182. členu Zakona o plačilnih storitvah in sistemih (ZPlaSS), 11. in 13. členu Zakonu o deviznem poslovanju, 85. in 87. členu Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, 439. členu Zakona o trgu finančnih instrumentov in drugih).

Kršitev 137. člena ZIZ - ki med drugim določa, da na denarna sredstva, ki jih ima dolžnik pri organizaciji za plačilni promet iz naslova prejemkov, ki so izvzeti iz izvršbe (101. člen), ni mogoče seči z izvršbo, kolikor gre za prejemke, nakazane za tekoči mesec, oziroma je mogoče seči le z upoštevanjem omejitev za tekoči mesec - je tako z vidika morebitnih kršitev podvržena lastni ureditvi, ki jo pozna ZIZ. To po drugi strani pomeni, da v kolikor v tekočem mesecu ostanejo sredstva na računu, so ta v naslednjem mesecu lahko v celoti uporabljena za izvršbe (glej tudi Navodilo o izvrševanju sklepov o izvršbi pri bankah, objavljeno na spletnih straneh Združenja bank Slovenije – GIZ, Ljubljana, stran 11 in 12).

Nedvomno mora na zakonske omejitve iz 102. člena ZIZ in na prejemke, ki so iz izvršbe izvzeti po 101. členu ZIZ, po uradni dolžnosti paziti organizacija za plačilni promet, ki izvršbo opravlja, saj upniku in sodišču ob dovolitvi izvršbe ni znano, kakšne vrste prejemkov dolžnik prejema na račun pri organizaciji za plačilni promet. Organizacija za plačilni promet mora tako poznati in spoštovati zakonske omejitve izvršbe iz 101. in 102. člena ZIZ, le-te pa nedvomno veljajo tudi za izvršbo na dolžnikova denarna sredstva pri organizaciji za plačilni promet (137. člen ZIZ).

V kolikor npr. ob realizaciji sklepa pride do rubeža denarnih sredstev iz naslova prejemkov, ki so, denimo, iz izvršbe izvzeti (101. člen ZIZ), ali pri realizaciji sklepa niso spoštovane omejitve iz 102. člena ZIZ, gre za nepravilnost pri opravljanju izvršbe, katere odpravo je treba zahtevati v okviru

M

določb 52. ZIZ. Stranka ali udeleženec v postopku lahko namreč na tej podlagi z vlogo **zahteva od sodišča, naj odpravi nepravilnost**, ki jo je izvršitelj ali druga oseba, ki sodeluje v postopku, storila pri opravljanju izvršbe. Pri tem velja opozoriti, da je to pravno sredstvo lahko uspešno, dokler izvršba ni končana. Po tem lahko dolžnik predlaga nasprotno izvršbo. Novela ZIZ-A je namreč razširila možnost vložitve predloga za nasprotno izvršbo v primeru kršitve pravil o omejitvi izvršbe na plačo in druge denarne prejemke (5. točka prvega odstavka 67. člena ZIZ). Drugih določb v zvezi z obravnavanimi kršitvami ZIZ ne pozna (tudi prekrškovnih ne).

Čeprav ne gre za obravnavni primer, naj omenimo še, da lahko Banka Slovenije vendarle ukrepa v nekaterih primerih, ko banke izvajajo postopke o izvršbah, vendar na drugi zakonski podlagi (ZPlaSS) in zgolj v omejenem obsegu. V skladu s 140. členom ZPlaSS je namreč ponudnik plačilnih storitev dolžan uporabniku onemogočiti razpolaganje z denarnimi sredstvi, če to izhaja iz sklepa sodišča ali drugega organa, pristojnega za izvršbo. Prekršek tako stori ponudnik plačilnih storitev ki pri opravljanju plačilnih storitev omogoči uporabniku razpolaganje z denarnimi sredstvi v nasprotju s citiranim členom (221. člen ZPlaSS). Poleg tega je Banka Slovenije pristojna za izvedbo postopka o prekršku tudi v primerih, če nadomestilo, ki ga ponudnik plačilnih storitev zaračunava za izvajanje rubeža in za izvrševanje prenosa denarnih sredstev ter za opravljanje drugih dejanj na podlagi sklepa o izvršbi ali zavarovanju, ni v skladu z zahtevo iz prvega odstavka 142. člena ZPlaSS (namreč, če nadomestilo ni primerno in v skladu z dejanskimi stroški, ki nastanejo ponudniku plačilnih storitev v zvezi z izvrševanjem sklepa o izvršbi ali zavarovanju). Drugih nadzornih in prekrškovnih pristojnosti na področju izvajanja izvršb Banka Slovenije na podlagi ZPlaSS nima.

Lahko pa Banka Slovenije ukrepa na podlagi ZBan-1, in sicer z vidika obravnave upravljanja s tveganji v banki. Upravljanje s tveganji namreč obsega ugotavljanje, merjenje oziroma ocenjevanje, obvladovanje in spremljanje tveganj, vključno s poročanjem o tveganjih, ki jim banka je ali bi jim lahko bila izpostavljena pri svojem poslovanju. In eno izmed tveganj, ki ga ureja ZBan-1, je tudi operativno tveganje. Slednje, kot je opredeljeno v 112. členu ZBan-1, je tveganje nastanka izgube, vključno s pravnim tveganjem, zaradi naslednjih okoliščin: 1. zaradi neustreznosti ali nepravilnega izvajanja notranjih procesov, 2. zaradi drugih nepravilnih ravnanj ljudi, ki spadajo v notranjo poslovno sfero pravne osebe, 3. zaradi neustreznosti ali nepravilnega delovanja sistemov, ki spadajo v notranjo poslovno sfero pravne osebe, ali 4. zaradi zunanjih dogodkov ali dejanj. ZBan-1 zato od bank med drugim zahteva, da oblikujejo in izvajajo ustrezne politike in procese za ocenjevanje in upravljanje z operativnim tveganjem, ki morajo vključevati tudi opis pristopov k obravnavi redkih, vendar zelo resnih dogodkov, ki pomenijo pomembno operativno tveganje. To v praksi pomeni tudi, da lahko Banka Slovenije zoper banko ukrepa zaradi neustreznih notranjih procesov oziroma nepravilnega delovanja sistema izvajanja izvršb, če takšno ravnanje (na sistemski ravni) banko izpostavlja povečanemu operativnemu tveganju (bodisi z vidika povečanih povračil iz naslova ponavljajočih se nepravilnosti pri izvajanju izvršbi bodisi z vidika morebitnih odškodninskih zahtevkov iz tega naslova).

Navedeno z drugimi besedami pomeni, da sankcij v primerih in način, kot je razvidno iz vašega sklepa, Banka Slovenije ne more izrekat. Se pa strinjamo, da gre za občutljivo problematiko, ki ne dopušča nepravilnosti udeležencev, tudi bank. V kolikor ti primeri dejansko obstajajo, potem upamo, da postopki odprave nepravilnosti, za katere so zadolžena sodišča (na predlog strank), že potekajo. V vsakem primeru bi cenili, če nam lahko bodisi Državni svet bodisi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki domnevna sporna ravnanja bank eksplicitno izpostavlja, posreduje relevantno dokumentacijo, ki bo omogočala sprožitev morebitnih postopkov po ZBan-1.

Lep pozdrav,

mag. Janez Fabijan
namestnik guvernerja

3